

**Wyjazdy szkoleniowe studentów kierunku Leśnictwo finansowane w ramach funduszy europejskich „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie” nr POWR.03.05.00-00-Z232/17**

W ramach realizacji projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie” studenci kierunku leśnictwo wzięli udział w zajęciach szkoleniowych w Poleskim Parku Narodowym oraz w Roztoczańskim Parku Narodowym.

Organizatorami wyjazdu byli pracownicy Instytutu Gleboznawstwa, Inżynierii i Kształtowania Środowiska UP w Lublinie oraz Studenckie Koło Naukowe Leśników, koordynatorem wyjazdów była dr inż. Joanna Gmitrowicz-Iwan.

Celem pierwszego wyjazdu był Poleski PN, zajęcia odbyły się w dniach 11-12.05.2023 r., uczestniczyła w nim grupa 36 studentów II roku oraz 6 prowadzących zajęcia (Fot. 1-3).



Fot. 1. Dwudniowe zajęcia terenowe w Poleskim PN, 11-12.05.2023 r., ścieżka przyrodnicza „Dąb Dominik”

Podczas wizyty studenci odwiedzili Dyрекcję Poleskiego PN, gdzie poznali zasady funkcjonowania Parku, oraz programy ochrony czynnej zagrożonych gatunków. Następnie odwiedzili Ośrodek Ochrony Żółwia Błotnego. Kolejnym punktem wyjazdu była wizyta w Ośrodku Edukacyjno-Muzealnym Poleskiego PN i poznanie działalności edukacyjnej prowadzonej w Parku. Studenci wysłuchali wykładu na temat walorów przyrodniczych i kulturowych PPN. Drugiego dnia wyjazdu studenci przeszli ścieżką dydaktyczną „Dąb Dominik” nad Jezioro Moszne, gdzie uczyli się o edukacji przyrodniczo-leśnej na terenie Poleskiego PN, poznali formy ochrony przyrody, analizowali zagrożenia występujące na obszarze Parku. Ponadto, poznali zbiorowiska roślinne występujące w borze bagiennym, na torfowisku przejściowym i torfowisku wysokim. Poznali efekty ochrony czynnej torfowisk wysokich i przejściowych oraz efekty reintrodukcji wierzby lapońskiej i borówkolistnej na torfowisku. Zapoznali się z charakterystyką ekosystemu jeziora polihumusowego na przykładzie Jeziora Moszne.



Fot. 2. Dwudniowe zajęcia terenowe w Poleskim PN, 11-12.05.2023 r., zdjęcie grupowe



Fot. 3. Dwudniowe zajęcia terenowe w Poleskim PN, 11-12.05.2023 r., sprawdzanie głębokości torfu przy jeziorze Moszne

Drugi wyjazd finansowany z programu odbył się w dniach 26-27.10.2023 r., celem był Roztoczański PN (Fot. 4-6). W wyjeździe wzięła udział grupa 36 studentów III i IV roku oraz 6 prowadzących zajęcia. Pierwszego dnia studenci odwiedzili Ośrodek Edukacyjno-Muzealny Roztoczańskiego PN, gdzie wysłuchali wykładu wicedyrektora Parku dotyczącego zasad funkcjonowania RPN oraz realizowanych programów ochrony czynnej zagrożonych gatunków. Następnie zwiedzili Ośrodek oraz przeszli ścieżką dydaktyczną na Bukową Górę, gdzie poznali specyfikę prowadzenia gospodarki leśnej na terenie RPN, jak również geomorfologię, warunki hydrologiczne i glebowe RPN oraz towarzyszące zbiorowiska roślinne. Drugiego dnia studenci odwiedzili Roztoczańskie Centrum Naukowo-Edukacyjnego, zapoznali się z monitoringiem

prowadzonym na terenie Parku. Następnie przeszli ścieżką poznawczą na Białą Górę. Następnie grupa odwiedziła Stawy Echo, studenci poznali panujące tam warunki hydrologiczne oraz towarzyszące zbiorowiska roślinne. Ostatnim elementem wyjazdu był „marsz na azymut”. Studenci zostali podzieleni na 3 grupy, wykorzystując jedynie mapy papierowe oraz kompasy mieli dotrzeć do określonego celu, w miejscowości Kawęczynek.



Fot. 4. Dwudniowe zajęcia terenowe w Roztoczańskim PN, 26-27.10.2023 r., zdjęcie grupowe na Bukowej Górze

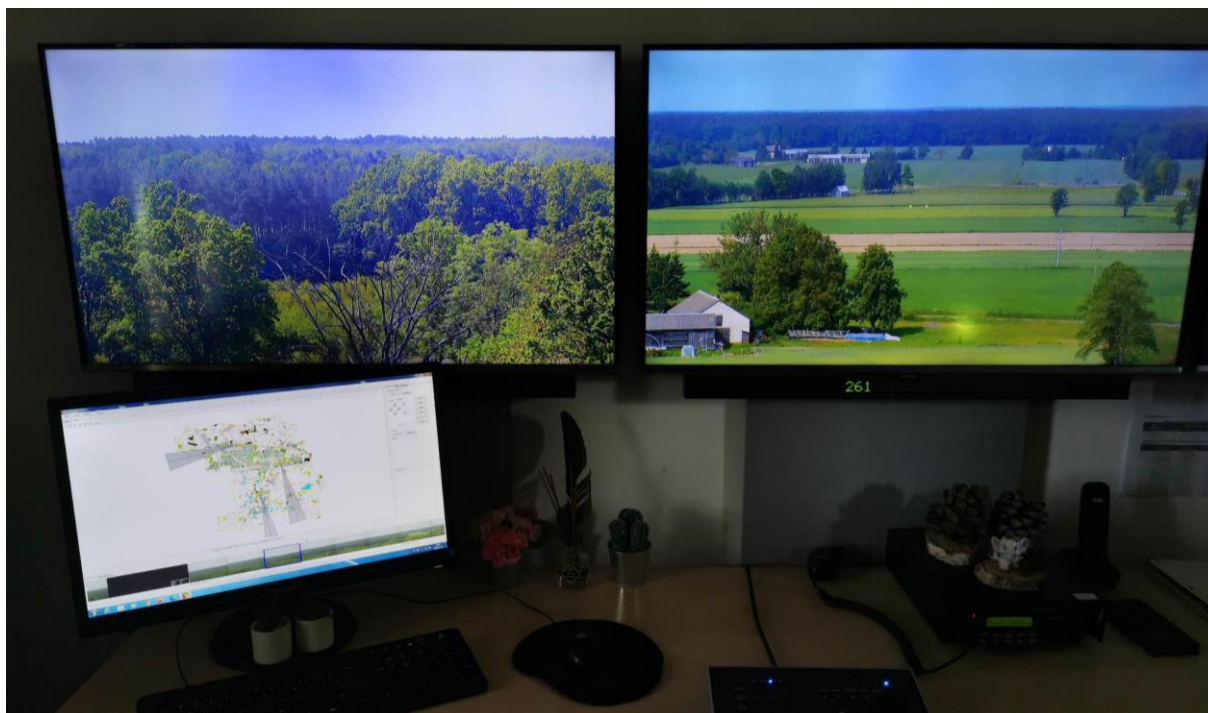


Fot. 5. Dwudniowe zajęcia terenowe w Roztoczańskim PN, 26-27.10.2023 r., „marsz na azymut” ze Szczebrzeszyna



Fot. 6. Dwudniowe zajęcia terenowe w Roztoczańskim PN, 26-27.10.2023 r., „marsz na azymut” - zwycięzcy wyzwania

W ramach nawiązanej współpracy dotyczącej udostępnienia infrastruktury Poleskiego Parku Narodowego oraz Nadleśnictw leżących na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie (Nadleśnictwo Parczew), z inicjatywy Pani Dziekan prof. dr hab. Barbary Kołodziej zorganizowano ponadprogramowe zajęcia edukacyjne dla studentów kierunku leśnictwo w postaci realizacji cyklu spotkań tematycznych nt. „Edukacja leśna w Parku Narodowym” oraz "Edukacja leśna w PGL". Koordynatorami wyjazdów były prof. dr hab. Danuta Urban oraz dr inż. Joanna Gmitrowicz-Iwan. Dnia 31.05.2023 r. studenci I i II roku studiów, łącznie grupa 40 osób, odwiedziła Nadleśnictwo Parczew (Fot. 7-8) oraz Poleski PN (Fot. 9). W siedzibie Nadleśnictwa Parczew, Sosnowicy, zajęcia przeprowadził Pan mgr inż. Piotr Pniak – zastępca Nadleśniczego w N. Parczew. Studenci zapoznali się z charakterystyką Nadleśnictwa (położenie, lasy i organizację nadleśnictwa), Planem Urządzenia Nadleśnictwa Parczew i innymi dokumentami związanymi z gospodarką leśną. Następnie studenci odwiedzili punkt widokowy (wieża widokowa) znajdujący się w pobliżu Nadleśnictwa. Z tego punktu można podziwiać okoliczne stawy. Zwiedzili również Izbę Leśną, w której mogli zobaczyć ciekawostki przyrodnicze i szereg spreparowanych rzadkich okazów fauny, a także sprzęt służący w dawnych czasach do pracy w lesie oraz myśliwskie trofea. Zajęcia prowadził Pan Piotr Pniak. Ostatnim punktem spotkania była wizyta w Punkcie Alarmowo-Dyspozycyjnym. W okresie zagrożenia pożarowego w Nadleśnictwie Parczew prowadzone są obserwacje lasów w celu jak najszybszego wykrycia ewentualnego pożaru i ugaszenia go jeszcze w zarodku. Obserwacje prowadzone są za pomocą monitoringu wizyjnego, wieży obserwacyjnej, a także patroli naziemnych i lotniczych. Nadleśnictwo posiada dwie bazy niezbędnego sprzętu p.poż oraz dwa specjalnie przystosowane samochody patrolowo-gaśnicze. Studenci zapoznali się z nowoczesnym sprzętem oraz metodami stosowanymi w lokalizacji pożarów na terenie Nadleśnictwa. W Poleskim PN studenci odwiedzili szkółkę, gdzie w uprawie sadzonek drzew wykorzystywane są naturalne metody. Pracownicy Parku opowiadali o specyfice prowadzenia gospodarki leśnej na terenach parków narodowych. Następnie studenci przeszli ścieżką przyrodniczą Perehod, poznając zbiorowiska roślinne oraz dokonując obserwacji ornitologicznych. Ścieżka jest położona w środku lasu i biegnie dookoła stawów, dzięki czemu można obserwować ptaki wodne i leśne.



Fot. 7. Nadleśnictwo Parzew, wykrywanie pożarów



Fot. 8. Nadleśnictwo Parzew, wykład



Fot. 9. Poleski PN, szkółka leśna

Drugi dodatkowy wyjazd odbył się 22.11.2023 r., uczestnikami była grupa 38 studentów II i III roku, wyjazd dotyczył zrywki drewna (fot. 10-14). Zajęcia odbyły się w leśnictwie Laski, a prowadzili je Pan Piotr Pniak – zastępca Nadleśniczego w N. Parczew, Pan Andrzej Wołkowicz – inżynier nadzoru w N. Parczew oraz Pan Wojciech Wójtowicz – właściciel zakładu PPHU „Koala”. Na wstępie studenci zostali zapoznani z zakazami oraz przepisami bhp obowiązującymi na terenach objętych zrywką drewna. Po uzyskaniu zgody od firmy wykonującej prace związane z trzebieżą późną grupa studentów (wraz z pracownikami Nadleśnictwa i właścicielem firmy oraz opiekunem ze strony UP, prof. Danutą Urban) mogła wyruszyć na powierzchnie, na których wykonywano prace leśne. Następnie studenci, na podstawie analizy materiałów dostarczonych przez Nadleśnictwo i obserwacji powierzchni objętych pracami, zapoznali się z zasadami wykonywania trzebieży późnej. Prowadzący zajęcia omówili także zasady wyznaczania szlaku zrywkowego umożliwiającego poruszanie się środkom zrywkowym i innym maszynom roboczym. Po dotarciu kombajnu zrębowego (tzw. harwestera) właściciel firmy PPHU „Koala” Pan Wojciech Wójtowicz mówił o budowie i działaniu tej maszyny leśnej oraz zasady bhp. Potem była prezentacja działania harwestera. Pracę tej maszyny studenci mogli obserwować z bezpiecznej odległości. Wokół harwestera



odległość ta jest równa dwóm wysokościm ścinanych drzew powiększona o maksymalny zasięg żurawia. Po wykonaniu ścinki drzew, ich przemieszczeniu i obalaniu, okrzesaniu i wyrzynki studenci zapoznali się z uzyskanymi sortymentami drewna. Studenci zapoznali się także z uprawą sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* pochodzącą z odnowienia sztucznego. Oceniali udatność tej uprawy. Pracownicy Nadleśnictwa (Pan Andrzej Wołkowicz i Pan Piotr Pniak) omówili problemy związane ze szkodami powodowanymi przez zwierzęta w uprawach leśnych. Następnie studenci zapoznali się z najczęściej stosowanym systemem pomiaru drewna w ułożonych stosach tj. przy pomocy taśmy mierniczej i klupy. Dowiedzieli się także o nowych metodach pomiaru, jak fotooptyczny pomiar drewna.

Ze względu na duże zainteresowanie studentów, druga edycja zajęć odbyła się 1 grudnia 2023 r. Celem wyjazdu był Poleski PN, a wzięło w nim udział 19 studentów IV roku studiów. Studenci odwiedzili Dyrekcję PPN, Ośrodek Edukacyjno-Muzealny oraz ścieżkę dydaktyczną „Dąb Dominik”. Zakres tematyczny zajęć terenowych był zbliżony do tego, który odbył się w maju 2023 r.



Fot. 10. Na wstępie studenci zostali zapoznani z zakazami oraz przepisami bhp obowiązującymi na terenach objętych zrywką drewna (fot. D. Urban)



Fot. 11. Budowę harwestera omawia Pan Wojciech Wójtowicz (fot. D. Urban)



Fot. 12. Obserwacja prac harwestera



Fot. 13. Po wykonaniu ścinki drzew, ich przemieszczeniu i obalaniu, okrziesaniu i wyrzynki studenci zapoznali się z uzyskanymi sortymentami drewna (fot. D. Urban)



Fot. 14. Obserwacja uprawy sztucznej sosny zwyczajnej (fot. D. Urban)

Kolejny wyjazd odbył się 08.12.2023 r., celem był Poleski PN (fot. 15-19). W wyjeździe wzięło udział 12 studentów IV roku studiów. Opiekunami ze strony UP były Panie prof. dr hab. Danuta Urban i dr inż. Joanna Gmitrowicz-Iwan (SKN Leśników). Zajęcia prowadzili pracownicy Parku: Pan Robert Zacharski – Konserwator Obrębu Ochronnego, Pan Radosław Olszewski – Kierownik Ośrodka Hodowli Zwierząt oraz Pan Arkadiusz Wołoszkiewicz – Konserwator O.O. Łowiszów. Studenci odwiedzili Dyрекcję PPN, gdzie zapoznali się z walorami przyrodniczymi Poleskiego PN oraz czynną ochroną żółwia błotnego. Zajęcia w terenie odbyły się w obwodzie Łowiszów. Pracownicy Parku omówili następujące zagadnienia: gospodarka leśna w Poleskim Parku Narodowym, ochrona czynna torfowisk na przykładzie torfowiska kontynentalnego Durne Bagno, ślady i tropy zwierząt widoczne na śniegu. Studenci obejrzeli także Poleskie Sioło. Zajęcia zakończyły się spotkaniem przy ognisku.



Fot. 15. Wizyta w Ośrodku Hodowli Zwierząt



Fot. 16. Zajęcia w obwodzie Łowiszów



Fot. 17. Obserwacja tropów wilka



Fot. 18. Wizyta w Poleski Siole



Fot. 19. Spotkanie przy ognisku na zakończenie zajęć